

Inleiding

Hieronder wordt in 6 hoofdstukjes de strategie van de dorpsboerderij, beter bekend als de kinderboerderij, uiteengezet. Begonnen wordt met wat we met de boerderij willen bereiken: onze doelstellingen. Daarna geven we aan wie we met de boerderij willen bereiken: onze doelgroepen. Vervolgens gaan we in op de dieren waarmee de doelgroepen vertrouwd moeten raken. Dan staan we stil bij de manier waarop de kinderboerderij is opgezet en georganiseerd. Als vijfde bespreken we welke activiteiten nodig zijn en door wie die uitgevoerd worden. En tenslotte gaat het over de middelen die we gebruiken om de boerderij te laten functioneren.

1. Doelen

Hoofddoel is dat de bezoekers van de boerderij nu en in de toekomst binding houden met dieren die hier al van oudsher op of rond een boerderij voorkomen. Daarbij gelden twee beperkende voorwaarden "aibaarheid" (zie verder 2. Doelgroep) en "verzorgbaarheid" (zie verder 5. Activiteiten) Door dit *contact* wordt enerzijds een bijdrage geleverd aan de leefbaarheid van het dorp en anderzijds een bijdrage geleverd aan het in stand houden van de band met het verleden. Daarnaast krijgen de bezoekers ook meer gevoel voor dieren, ze zijn niet alleen nuttig maar ook leuk om naar te kijken en mee bezig te zijn. Maar het zijn ook levende wezens en geen speelgoed, ze hebben gevoel en een eigen karakter. Anderzijds zijn het geen mensen wat het communiceren lastiger maakt, toch moeten zij weten wat er verwacht wordt en moeten wij proberen te begrijpen wat zij willen en nodig hebben. Om je dit allemaal te realiseren is contact met de dieren nodig. Een bezoek aan de boerderij, midden in een woonwijk, is een leuk uitstapje dat de sleur van alledag doorbreekt en het leven aantrekkelijker maakt. Voor ouderen zal er ook een gevoel van nostalgie zijn, vroeger hadden zij zelf of hun ook schapen konijnen en/of kippen en gingen ze in het voorjaar naar de lammeren of de kuikentjes kijken.

2. Doelgroepen

De kinderboerderij richt zich op alle inwoners van Hilvarenbeek, maar het zal duidelijk zijn dat sommigen daarvan meer betrokken zullen zijn dan anderen. De mensen in de woonwijk de Doelakkers staan letterlijk wat dichterbij dan mensen die bijvoorbeeld in een straat als het Laag Spul wonen. Onze focus ligt, als kinderboerderij, in de eerste plaats op kinderen en daarbij onderscheiden we 3 subgroepen:

- Kinderen van 0-4 jaar die samen met hun (groot) ouders overdag een rondje door de boerderij kunnen lopen om de dieren te bekijken en misschien wat te voeren of naar het wekelijkse knuffeluurtje komen;
- Kinderen uit de onderbouw van de basisschool die, ook onder begeleiding, na schooltijd komen kijken en met de dieren kunnen spelen in de knuffelweiden en
- Kinderen uit de bovenbouw van de basisschool die in de weekenden kunnen komen helpen bij het voeren en verzorgen van de dieren en het schoonmaken van de hokken.

Met name voor de eerste twee groepen is "aibaarheid" belangrijk. Dieren kunnen kinderen soms bang maken doordat ze groot zijn of door bepaald gedrag. Zulke dieren zullen kinderen niet vlug willen of durven aaien, maar ze zullen ze eerder mijden. De consequentie hiervan wordt onder 3. Dieren verder uitgewerkt.

Ouderen zijn natuurlijk van harte welkom en kunnen bijvoorbeeld doordeweeks op het terras een kopje koffie drinken terwijl ze de dieren bekijken. Het terras is op het terrein van de kinderboerderij en wordt verzorgd door Amarant vanuit het wijkcentrum De Uilenburg.

3. Dieren

Een kinderboerderij zonder dieren is ondenkbaar daarom wordt op de Uilenburg een redelijk brede variatie aan dieren gehouden. De samenstelling van de 'veestapel' is in de loop van de tijd gegroeid en is aangepast aan de omvang van het terrein waarop de boerderij is gehuisvest en de doelen van de boerderij. We hebben een voorkeur voor 'gewone' dieren, dieren die qua levensbehoefte, zorg en huisvesting passen bij de mogelijkheden die we hebben op de kinderboerderij. Bij de keuze welke dieren we willen hebben speelt de 'verzorgbaarheid' een belangrijke rol: de voeding, de huisvesting moeten geen hoge eisen stellen, de dieren moeten niet te gevoelig voor ziekten en kwalen zijn. De gezondheid en veiligheid van de dieren en van de bezoekers moeten in principe gegarandeerd zijn. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om bijten/gebeten worden en hygiëne. Mochten dieren onverhoopt toch ziek worden of gewond raken, dan krijgen ze uiteraard een proportionele geneeskundige behandeling, binnen financiële en andere mogelijkheden van de stichting. Vanwege de "aaibaarheid" en "verzorgbaarheid" willen we bepaalde dieren wel en ander juist niet op de boerderij hebben. We hebben geen paard maar wel een pony, geen koeien maar wel schapen en geiten, geen varkens, maar wel cavia's (Guinese biggetjes) en ook konijnen en geen kalkoenen en ganzen maar wel kippen, eenden en duiven. Konijnen en cavia's hebben door hun hoge aaibaarheidsfactor een sterke aantrekkingskracht op kinderen en door het beperkte aantal wat we daarvan hebben kunnen de kinderen zich er goed op concentreren. In de volièeres zitten meerdere soorten bont gekleurde zang- en siervogels die per soort bij elkaar zitten en daardoor ook weer aandachttrekkers zijn.

We willen ook dieren van verschillende leeftijden hebben en daarom fokken we in beperkte mate met onze dieren, in principe een nest konijnen per jaar en een lammetje bij de geiten en de schapen. Jonge dieren zijn leuk en levendig, maar graag bieden we ook oude(re) dieren een fijne oude dag. Zo zijn er op de kinderboerderij dus jonge dieren, fokdieren en oude dieren. Omdat we een kleine boerderij zijn, werken we voor het fokken vaak samen met andere dierhouders die dezelfde rassen en/of soorten bezitten. Daardoor zijn onze vrouwtjes dieren soms op vakantie en hebben we soms mannelijke dieren te logeren.

De meeste van onze dieren zijn op de boerderij gefokt. Ten aanzien van dieren die mensen aanbieden zijn we, door schade en schande wijs geworden, terughoudend. We kennen immers de geschiedenis en het "karakter" van de dieren niet. Als we een "krijgertje" aannemen gaat dat eerst in quarantaine om het karakter en het gedrag te leren kennen en om de "verzorgbaarheid" in te schatten. Het aannemen wordt door het ondertekenen van een formulier bekrachtigd (zie bijlage 1)

Om allerlei redenen is het soms nodig om afscheid te nemen van dieren. Dit is altijd een pijnlijk moment: cliënten en bezoekers zijn vaak niet alleen vertrouwd met maar ook gehecht aan de dieren. We gaan hier dus zo zorgvuldig mogelijk mee om, waarbij ook dierenwelzijn een belangrijke rol speelt. Sommige dieren sterven een natuurlijke dood, dan worden alle relevante wettelijke regels toegepast. Andere dieren worden te oud of kunnen niet meer van een ziekte herstellen, dan wordt in overleg met de dierenarts een passende oplossing gezocht.. Tenslotte is er het afscheid van dieren die vanwege hun gedrag of door het grote aantal er van niet langer door ons te verzorgen zijn, daarvoor zoekt het bestuur dan naar een zo goed mogelijk vervangend verblijf elders.

Om de bezoekers vertrouwd te maken met de dieren zijn er voor de verschillende dieren informatieborden gemaakt die het nodige over de dieren vertellen. Hierdoor weten, met name de jonge, bezoekers waar ze naar kijken of mee spelen in de knuffelweiden.

4. Organisatie

De kinderboerderij is opgezet door de stichting Dorpsboerderij de Uilenburg, in overleg met de gemeente Hilvarenbeek en Amarant. De gemeente heeft het terrein en gebouwen ter beschikking gesteld. Amarant huurt de oude langgevelboerderij van de gemeente en van daaruit zij haar cliëntendagbesteding aan. Een dagbesteding die Amarant aanbiedt is het verzorgen van de dieren op de kinderboerderij. Dit impliceert dat

Amarant, in principe, de werkzaamheden die onder 'kantooruren' gedaan kunnen worden uitvoert en de stichting de overige. Bij een dagbestedingsobject worden, anders dan bij een werkobject, geen productieprestaties van de cliënten verwacht. Dat we 'gewone' dieren hebben die geen bijzondere eisen stellen maakt het voor meer cliënten mogelijk aan deze dagbesteding deel te nemen.

De stichting bestaat uit een bestuur en vrijwilligers. Het bestuur heeft behalve de gebruikelijke voorzitter, secretaris en penningmeester, 2 'technische' leden. De vrijwilligers voeren meestal individueel bepaalde taken uit buiten 'kantooruren' en hebben dus niet zo veel contact met cliënten toch moeten ze daar wel mee kunnen omgaan in samenspraak met de begeleiding vanuit Amarant. Aanwijzingen aan cliënten worden alleen door de begeleiding gegeven. Dat vrijwilligers betrokken moeten zijn bij dieren en bij kinderen spreekt vanzelf.

De taken van het bestuur zijn gericht op het voortbestaan van de kinderboerderij op lange termijn. Daarvoor wordt contact onderhouden met alle relevante partijen binnen en buiten de organisatie, wordt de financiële situatie bewaakt en worden de werkzaamheden aangestuurd.

Voor een goed functioneren van de boerderij is een goede onderlinge communicatie cruciaal: binnen het bestuur, tussen bestuur en vrijwilligers, tussen vrijwilligers onderling en tussen bestuur, vrijwilligers en Amarant. Voor verschillende van deze communicatie categorieën zijn er appgroepen. Er zijn regelmatig bijeenkomsten met Amarant om de grote lijnen van de samenwerking te bewaken. Om de vrijwilligers te informeren worden er vrijwilligersavonden georganiseerd en krijgen zij beknopte notulen van de bestuursvergaderingen.

Daarnaast is er een website waarop algemene informatie over de kinderboerderij, de organisatie en de dieren staat.

5. Activiteiten

De cliënten van Amarant voeren onder begeleiding van de staf van Amarant de gebruikelijke dagelijkse activiteiten uit: openen van de boerderij, voeren van de dieren, schoonhouden van de dierenverblijven en het terrein van de boerderij. In principe worden de dieren een keer per dag gevoerd en worden de hokken 2 per week schoon gemaakt. We streven ernaar dat er elke dag een paar uur een vrijwilliger aanwezig is die dingen kan doen die de cliënten niet kunnen of durven. Voor cliënten is naast "aibaarheid" ook "verzorgbaarheid" van belang. Als dieren door hun grootte of onvoorspelbaar gedrag cliënten bang maken, de cliënten niet goed voor hen zorgen. Dit heeft consequenties voor Amarant voor het inroosteren van cliënten: inzet alleen bij voor hen "aibare" dieren. De capaciteiten van cliënten kunnen aanzienlijk verschillen net als de eisen die de verzorging van bepaalde soorten dieren stellen. Sommige cliënten kunnen alle activiteiten ten behoeve van alle dieren uitvoeren, anderen kunnen slechts sommige activiteiten voor sommige dieren uitvoeren. Voor een deel kan dit soms opgelost worden door het inzetten van bepaalde hulpmiddelen of door de manier waarop hokken worden ingericht.

Vrijwilligers van de stichting sluiten 's avonds de boerderij en controleren daarbij of de dieren in goede conditie zijn en nog voldoende voer en water hebben. Daarnaast voeren ze in het weekend, of als Amarant er door omstandigheden niet is, de werkzaamheden uit. Ook zorgen ze voor de aanwezigheid van hooi, stro en andere benodigdheden, doen ze (groot)onderhoud - eventueel in samenwerking met derden, doen ze de specialistische verzorging van de dieren en andere voorkomende werkzaamheden.

Naast deze exploitatie activiteiten organiseren we jaarlijks 'open dagen': in het voorjaar een jonge dierendag en in het najaar wereld dierendag. Deze activiteiten worden in De Hilverbode aangekondigd

6. Middelen

Bij de middelen zijn er naast de arbeidskracht van de cliënten en vrijwilligers en het voer en dergelijke nog 2 belangrijke categorieën: huisvesting en financiën.

De kinderboerderij is gehuisvest op een terrein dat door de gemeente ter beschikking is gesteld. Een aanbouw aan de langgevelboerderij is ingericht als voerkeuken, daar wordt het voer voor de dieren bewaard en bereid, ook is er een werkhok voor de opslag van hooi, stro, gereedschappen en kruiwagens. De grotere dieren zijn gehuisvest in een karakteristieke oude varkensstal. Deze stal en de aanbouw zijn door de gemeente ter beschikking gesteld. Daarnaast heeft de stichting zelf een aantal volières en hokken geplaatst. Op het terrein worden verschillende weiden onderscheiden waarin hokken staan waarin dieren (semi) permanent kunnen verblijven. Dit maakt enerzijds het werk voor de cliënten van Amarant makkelijker en anderzijds verhoogt het de levendigheid van de boerderij. Behalve afgesloten weiden zijn er ook de open knuffelweiden, waarin kippen, konijnen en cavia's door elkaar lopen en waarin kinderen met de dieren kunnen leren omgaan.

De boerderij wordt niet (meer) financieel gesubsidieerd door de gemeente en moet dus zelf voor haar financiële middelen zorgen. De subsidie in natura is hiervoor al besproken. Voor de financiële middelen heeft de boerderij altijd een beroep gedaan op sponsors en de bevolking van het dorp. Jaarlijks wordt iedereen in het dorp om een bijdrage gevraagd door een huis-aan-huis bezorgde brief. Uit de bedragen die dit en de sponsoring opleveren kan min of meer de exploitatie van de boerderij worden bekostigd. Echter voor grootonderhoud en nieuwe of vervangingsinvesteringen zijn incidentele middelen nodig uit subsidies en acties van derden zoals de Rabobank maar ook particulieren en andere organisaties nodig. Een aantal bedrijven leveren materialen voor een 'vrienden prijs' en onderhoudt gilde St Joris de eendenvijver. Dit zijn ook weer vormen van subsidie in natura. Er wordt gewerkt aan instrumenten om de financiering van de boerderij een meer structurele basis te geven wat de toekomst van de boerderij zou verbeteren.

Vastgesteld:

9 Mei 2023